

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
УКРАЇНСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ МИХАЙЛА
ДРАГОМАНОВА
НАВЧАЛЬНО-НАУКОВИЙ ІНСТИТУТ
МОЛОДІЖНОЇ ТА СІМЕЙНОЇ ПОЛІТИКИ І СОЦІАЛЬНОЇ РОБОТИ

«Затверджено»

На засіданні Приймальної комісії УДУ
імені Михайла Драгоманова
Протокол № від .....2023 року
Голова Приймальної комісії
.....Андрущенко В.П.

«Рекомендовано»

Вченою радою Навчально-
наукового інституту молодіжної та
сімейної політики і соціальної роботи
Протокол № 2 від 22 березня 2023 року
Голова Вченої ради
.....Ярошенко А.О.

ПРОГРАМА
фахового вступного випробування

з Соціально-виховної роботи з дітьми та молоддю

для громадян України, іноземних громадян та осіб без громадянства,
при вступі на навчання для здобуття ступеня **магістр**
на базі здобутого ступеня бакалавра/спеціаліста

Галузь знань   01 «Освіта/педагогіка»

Спеціальність   011 «Освітні, педагогічні науки»

Освітня програма   «Соціально-виховна робота з дітьми та молоддю»

1. ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА ВСТУПНОГО ФАХОВОГО ВИПРОБУВАННЯ

У сучасних умовах розвитку та реформування національної освіти наголошено на акцент щодо підготовки педагогів, здатних до педагогічної взаємодії з дітьми та молоддю в умовах соціальних трансформацій та потрясінь. Перед системою вищої освіти постає завдання підготовки організатора соціально-виховної роботи, який здатен до узагальнення сучасної теорії та методики виховної роботи і соціально-виховних процесів, критичної оцінки можливих шляхів їх оптимізації в освітній сфері

З огляду на трансформацію ступеневої підготовки фахівця в умовах закладу вищої освіти особливого значення набуває розробка теоретичних основ підготовки магістрів спеціальності «Освітні, педагогічні науки» за освітньою програмою «Соціально-виховна робота з дітьми та молоддю».

Програма вступних екзаменів на освітній ступінь «МАГІСТР» передбачає виявлення рівня готовності сучасного фахівця освітньої сфери до визначення ефективних умов соціалізації особистості в сучасному суспільстві; вивчення дії об'єктивних і суб'єктивних факторів соціально-виховного середовища, характеру їх впливу на формування особистості вихованця; дослідження закономірностей та перспектив соціальної взаємодії особистості та виховного середовища; розробки та впровадження педагогічних та загально наукових методів виховання.

Майбутні магістри мають *знати*: сутність педагогіки як науки; принципів та методів соціально-виховної роботи; особливості соціалізації особистості в різних мікросоціумах; характеристики загальних технологій соціально-виховної діяльності; методику соціально-виховної роботи з різними групами вихованців; можливості та умови ефективної реалізації загально наукових та педагогічних методів в практиці соціально-виховної роботи .

Абітурієнти мають виявити такі *вміння*: аналізувати різні фактори впливу на соціалізацію особистості вихованця; диференціювати зміст діяльності відповідно до різних об'єктів, суб'єктів та напрямів соціально-виховної роботи; добирати та адаптувати відповідно до мети, особливостей вихованців і реальної педагогічної ситуації технології соціально-виховної роботи, методи та прийоми реалізації завдань соціально-виховної роботи; проектувати, планувати, організовувати та аналізувати організаційні форми виховної роботи; будувати стратегію соціально-виховної роботи, спрямовану на саморозвиток особистості дитини та молодої людини, реалізацію її творчого потенціалу, здібностей, задатків, активізації зусиль вихованців, батьків, спільноти на вирішення завдання всебічного розвитку вихованця..

Програма містить два модулі: I – «Теорія та історія соціального виховання» (9 тем) та II – « Технології соціально-виховної роботи» (11 тем).

Білеті вступних іспитів містять чотири питання. Пропонується така система оцінювання – максимальна оцінка – 200 балів, з них:

1 питання – максимальна 50 балів;

2 питання – максимальна 50 балів;

3 питання – максимально 50 балів;

4 питання – максимально – 50 балів.

Відповідно: 0 – 99 «низький»; 100 – 139 «задовільний»; 140-169 «достатній»; 170-200 «високий».

Складання вступного фахового випробування передбачає можливість онлайн зв'язку з використанням засобів онлайн-комунікацій (Google Meet). У такому разі абітурієнт методом вибіркового числа визначає номер білету, готує письмову відповідь і озвучує її у форматі відео-конференції.

2. КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ ЗНАТЬ АБІТУРІЄНТА НА ВСТУПНОМУ ФАХОВОМУ ВИПРОБУВАННІ

<i>За шкалою університету</i>	<i>Визначення</i>	<i>Характеристика відповідей абітурієнта</i>	
		<i>на питання теоретичного змісту</i>	<i>на питання практичного змісту</i>
0-99 бали	Низький	Абітурієнт проявив поверхові, фрагментарні теоретичні знання і не обізнаність щодо методів та форм відповідної роботи та (або) не спроможність до оцінки результату власної діяльності.	Абітурієнт не здатний розв'язати практичні завдання через невміння чітко визначити мету соціально-виховної роботи, цільову групу, розробити та реалізувати план відповіді, навести приклади
100-139 балів	Задовільний	Абітурієнт виявив достатню теоретичну підготовку з програмного матеріалу, вміння викласти окремі його положення, логічно розмірковує при характеристиці теорії соціального виховання. Не виявив спроможності до загальної оцінки теорії та практики соціально-виховної діяльності	У процесі розв'язання практичного завдання абітурієнт продемонстрував здатність до вирішення окремих складових визначеної проблеми, володіння певними методами роботи і часткову спроможність до оцінки результату власної соціально-виховної діяльності
140-169 балів	Достатній	Абітурієнт виявив достатній рівень теоретичної підготовки з програмного матеріалу, вміння послідовно його викласти. Дає переконливі відповіді щодо методів та форм соціально-	У процесі розв'язання практичного завдання абітурієнт продемонстрував здатність до розв'язання завдання, використовуючи лише стандартні способи вирішення визначеної

		виховної роботи. Не повною мірою демонструє обґрунтованість теоретичних положень.	проблеми. Виявив достатній рівень володіння основними формами і методами соціально-виховної роботи
170-200 балів	Високий	Абітурієнт виявив високий рівень теоретичної підготовки, вміння аналізувати наукову літературу зі спеціальності, логічно та послідовно викладати теоретичний матеріал, обґрунтувати основні наукові положення з теорії і технології, робити висновки.	У процесі виконання практичних завдань абітурієнт виявив здатність вірно формулювати конкретну мету соціально-виховної роботи, визначати цільову групу, ресурси, добирати адекватні методи та форми виховної роботи. Абітурієнт виявив творчий підхід до розробки та втілення виховного проекту, спроможність до всебічної оцінки та аналізу результату власної діяльності, та діяльності вихованців

Якщо абітурієнт під час вступного випробування з конкурсного предмету набрав від 0-99 балів, то дана кількість балів вважається не достатньою для допуску в участі у конкурсному відборі до УДУ імені Михайла Драгоманова.

Оцінювання рівня знань абітурієнтів проводиться кожним із членів предметної комісії окремо, відповідно до критеріїв оцінювання. Загальний бал оцінювання рівня знань абітурієнта виводиться за результатами обговорення членами комісії особистих оцінок відповідей абітурієнтів. Бали (оцінки) вступного фахового випробування виголошуються головою предметної комісії усім абітурієнтам, хто приймав участь у випробуванні після закінчення іспиту.

3. ЗМІСТ ПРОГРАМИ ФАХОВОГО ВСТУПНОГО ВИПРОБУВАННЯ

МОДУЛЬ I. Теоретичні основи соціального виховання

Тема 1.1. Сутність та зміст соціального виховання. Соціалізація.

Сучасні підходи до визначення соціалізації. Види соціалізації (стихійна, соціально-контрольована, відносно-контрольована). Характеристика факторів соціалізації особистості. Механізми соціалізації: рефлексійний, традиційний, інституційний, стилізований, міжособистісний. Загальна характеристика основних

етапів соціалізації. Особливості формування особистості на різних етапах соціалізації.

Виховання як відносно контрольована соціалізація. Виховання як соціальний інститут. Сутність поняття «соціальне виховання». Мета, завдання соціального виховання. Специфіка соціального виховання. Фактори впливу на процес соціального виховання. Соціальне виховання та соціальне середовище. Особливості соціалізації дітей та молоді в сучасних умовах.

Тема 1.2. Напрями та види соціального виховання.

Соціальне виховання з позиції суспільства: громадянське виховання, суспільне виховання, формування людини у відповідності з соціальним ідеалом, формування соціально активної особистості, упровадження певних моральних цінностей, ідеалів. Соціальне виховання з позиції соціальних інститутів і самої особистості. Державні документи, які обумовлюють зміст соціального виховання. Соціально обумовлене виховання, цілеспрямоване соціальне виховання, соціальне самовиховання.

Виховні інститути, інституції та соціальне виховання. Організація соціального досвіду як результат соціального виховання. Життєдіяльність виховної організації. Організація навчання взаємодії у виховній організації. Освіта як вид соціального виховання. Навчання. Просвіта. Стимулювання самоосвіти. Індивідуальна підтримка як вид соціального виховання. Віковий підхід у вихованні. Індивідуальний підхід у вихованні.

Тема 1.3. Історія розвитку системи соціального виховання.

Виховання молоді у первісному суспільстві. Залежність та обумовленість соціального виховання від політики держави, економічних та культурологічних процесів рабовласницьких держав. Спартанська, афінська виховні системи. Школа і педагогіка Стародавнього Риму. Виховання дітей і молоді у східних слов'ян. Система виховання в епоху Середньовіччя. Система лицарського виховання. Форми та методи народного виховання на території Сучасної України. Княжа доба. Розвиток давньоруської народності. Основні напрямки й особливості освітньо-виховної та благодійної роботи в державі в період існування Київської Русі. Піднесення соціального виховання в Україні у період козацької доби. Система виховання лицаря-козака. Виникнення Братських шкіл і їх роль у просвітництві. Виховні процеси в Україні в період її входження в Російську та Австрійську імперії. Відмінність виховних процесів в Наддніпрянській та Західній Україні.

Тема 1.4. Історія розвитку соціального виховання з кінця XVIII до кінця XIX століття.

Педагогічна діяльність Й. Г. Песталоцці, І. Базедова, Ф. Дістерверга, теорія навчання та виховання Й. Гербарна. Соціальне виховання у другій половині XVIII ст. Ідеї народності та природо відповідності Г. Сковороди. Система соціального виховання на Правобережній Україні та Закарпатті (друга половина XVIII ст.). Соціальне виховання та педагогічні ідеї на Україні у першій половині XIX століття. Педагогічні ідеї О. Духновича, Т.Шевченка, П. Куліша, К. Костомарова, К.Д. Ушинського. Педагогічні ідеї Я.А. Коменського, Д. Локка, Ж.-Ж. Руссо. Освіта в Україні другої половини XIX ст. Освітньо-педагогічна діяльність

М.Пирогова, М. Корфа, Х. Алчевської, вільне виховання Л.Толстого, теорія фізичного виховання П.Лесгафта.

Тема 1.5. Ідеї національного виховання в Україні.

Традиції соціальної підтримки населення за часів козацтва. Соціально-благодійна діяльність українських братств. Сільська громада як осередок соціального захисту нужденних. Ідеї національної школи М. Драгоманова. Наукова та освітня діяльність Наукового товариства імені Тараса Шевченка. Ідеї соціального виховання М. Грушевського. Характеристика особливості системи соціального виховання на західноукраїнських землях. Соціальне виховання дітей та молоді на початку ХХ ст. на Україні. Педагогічні ідеї І. Франка, Лесі Українки, Т. Лубенця. Зміст національної освіти в УНР. Ідеї національного виховання у працях С. Русової, І.Огієнка, Г.Ващенко.

Тема 1.6 Виховна система періоду існування радянської влади на території України.

Боротьба за національно-виховну систему в період революції 1917-1920 рр. Соціально-виховна діяльність у 20-30 роки ХХ ст. Роль А.С. Макаренка та С.Т. Шацького у розвитку соціально-педагогічної діяльності. Педагогічна творчість А. Макаренка. Методика комунарського виховання. Тенденція відродження, формування національної самосвідомості у виховній діяльності школи після утворення СРСР. Значення процесу українізації і його вплив на виховну роботу в системі освіти. Уніфікація загальної освіти в 30-ті роки ХХст. Друга світова війна як випробування радянської родини, громадської позиції та виховного потенціалу суспільства. Соціальне виховання у період розвитку (40-50роки) та застою (60-70 роки) освіти. Педагогічна «відлига». Методика колективних творчих справ І.П.Іванова. Педагогічна система В. Сухомлинського як нова течія соціального виховання.

Тема 1.7. Формування сучасної системи соціально-виховної роботи в Україні (90-ті роки ХХ ст. – поч. ХХІ ст.).

Еволюція ідеї національного соціального виховання в документах і положеннях. Тенденції розвитку виховної роботи в мікро- та макросоціумі сучасної України. Реформування освіти на сучасному етапі (ХХІ ст.). Особистісно орієнтоване виховання. Гуманістичне виховання дітей та молоді. Диференційний підхід до виховання в сучасній школі. Навчально-виховні заклади нового типу, розуміння сучасного світу як екологічної, економіко-технологічної, історико-соціальної, політично-культурної системи взаємозв'язків, впливів, суперечностей.

Тема 1.8. Характеристика сучасних виховних технологій

Технології індивідуалізованого (персоніфікованого) виховання. Технологія індивідуальної педагогічної підтримки у вихованні (О. Газман). Шоу-технології (перегривання популярних телевізійних програм у навчально-виховному процесі школи). Модель тьюторського супроводу індивідуальних освітніх програм (Т. Ковалева). Модель індивідуалізованого творчого виховання (І. Волков). Модель індивідуальних освітніх програм (В. Шадріков). Модель продуктивної освіти (модель відкритої школи). Технологія організації самовиховання за А. Кочетовим. Культурна парадигма освіти (за Н. Криловою). Концепція «Школа діалогу культур» (В. Біблер, С. Курганов). Технологія виховання духовної культури

школяра. Технологія інтегрованого виховання. Технологія розвивального виховання. Технологія тьюторської підтримки та супроводу дитини. Технологія міжвікового виховання.

Тема 1.9. Зарубіжні технології виховання.

Морально-виховувальна освіта у провідних зарубіжних країнах (США, Японія). Технологія розвитку контакту «вихователь – важкий школяр». Технологія шкільного консультування та супроводу в службі «Гайденс» в американській школі. Парна педагогіка. Гендерна диференціація. Виховання у процесі освіти (І. Гербарт). Школа без невдач (У. Глессер). Релігійне виховання в зарубіжних школах (Великобританія, Германія, Бельгія, США). Вільне виховання в країнах Бенілюксу. Вальфдорфська педагогіка. Виховні центри Австрії. Превентивна педагогіка Німеччини.

МОДУЛЬ II. Технології соціально-виховної роботи

Тема 2.1. Технології соціально-виховної роботи: сутність та специфіка.

Поняття педагогічних технологій. Типи та види педагогічних технологій. Особливості технологій виховання. Головні складові змісту технологізації процесу соціального виховання. Основні процедури соціально-виховних технологій. Етапи реалізації технологій виховання. Стратегія технологій соціально-виховної роботи.

Структура технологій соціально-виховної роботи. Базові технології соціально-виховної роботи: профілактики, корекції, супроводу, психолого-педагогічної підтримки, анімації, соціально-правового захисту тощо. Інтегрований, універсальний характер соціально-виховної роботи. Інноваційні технології соціально-виховної роботи: технології оцінки потреб вихованців та їх сімей, технології сімейного патронажу, технології де інституалізації, інклюзії, пробації, медіації тощо.

Тема 2.2 Методи соціально-виховної роботи.

Методи в соціально-виховній діяльності. Філософські та загально наукові методи. Спеціальні наукові методи (соціально-економічні, організаційні). Загально наукові методи (історичний, медичний, генетичний тощо). Психологічні методи в практиці соціально-виховної роботи (психодіагностика, психокорекція, психологічне консультування, психотерапія, соціально-психологічний тренінг). Соціологічні методи (аналізу соціуму, фокус-групи, соціальної паспортизації). Педагогічні методи у соціально-виховній роботі (методи формування свідомості, методи стимулювання, методи організації діяльності, методи самовиховання). Особливості впровадження загально наукових та педагогічних методів в практику соціально-виховної роботи .

Тема 2.3. Організаційні форми соціально-виховної роботи.

Зміст поняття «педагогічна форма». Поняття «організаційна форма соціально-виховної роботи». Специфічні ознаки форми виховної роботи: функціональність, структурність, інтегративність, неперервність. Творча справа, захід як різновиди організаційної форми соціально-виховної роботи. Класифікація організаційних форм виховної роботи. Специфіка використання форм соціально-виховної роботи з різними групами вихованців. Особливості комплексних форм роботи. Тематичні свята, дні, тижні як різновиди комплексних форм виховної

роботи. Методика організації та проведення комплексних довготривалих форм виховної роботи. Індивідуальні, групові та масові форми виховної роботи. Особливості їх використання в практиці соціально-виховної роботи, специфіка застосування в роботі з різними групами дітей та молоді.

Тема 2.4. Методи формування свідомості вихованців.

Місце методів формування свідомості в системі інших педагогічних методів. Методи переконання. Педагогічні умови успішного використання переконання. Метод навіювання та прийоми його застосування. Приклад в системі формування свідомості вихованців. Форми застосування методів формування свідомості в роботі з дітьми та молоддю.

Проектування форм соціально-виховної роботи. Інтелектуальний, розливальний та мотиваційний рівень сформованості показників моральної вихованості клієнта. Технології формулювання мети та завдань соціально-виховної роботи щодо організації та проведення конкретної форми виховання.

Технологія підготовки і проведення виховної бесіди, виховної години, дискусії та диспуту. Використання конференцій в практиці соціально-виховної роботи. Наукові, читацькі, прес-конференції. Усний журнал, круглий стіл як групові форми соціально-виховної роботи. Педагогічні умови ефективності підготовки та проведення форм роботи в системі реалізації методів формування свідомості.

Тема 2.5. Методи стимулювання поведінки об'єктів соціально-виховної роботи.

Характеристика методів стимулювання. Методи позитивного підкріплення і прийоми їх застосування. Заохочення вихованців: види, приклади. Традиційні і інноваційні форми заохочення в практиці соціально-виховної роботи. Методи негативного підкріплення і прийоми їх застосування. Типові помилки педагога при використанні покарання. Метод змагання і можливості його використання в соціально-виховній діяльності. Класифікація змагань. Технологія організації комплексного групового змагання. Забезпечення гласності і унаочнення змагання. Оформлення стендів змагань. Педагогічні умови успішного застосування методів стимулювання.

Тема 2.6. Методи організації діяльності вихованців.

Характеристика і значення методів організації діяльності вихованців. Методи соціального навчання та закріплення позитивного досвіду. Доручення як метод організації соціально-керованої діяльності. Типологія та зміст основних доручень. Стратегія надання доручення. Техніка чергування творчих доручень. Педагогічні умови успішного застосування методу доручення. перелік та зміст найбільш типових доручень для колективу вихованців. Зміст і макет унаочнення доручень (форма, шеврони, нашивки, емблеми) для колективу вихованців. Перелік та зміст найбільш типових доручень для колективу вихованців (волонтерів).

Особливості використання ігрових технік в соціально-педагогічній роботі. Гра як форма педагогічної взаємодії і засіб розвитку творчої особистості дитини чи молодої людини. Ігрові техніки як впливовий засіб соціально-виховної роботи. Специфіка ігрової діяльності в системі соціально-виховної роботи. Класифікація ігор. Психолого-педагогічні умови застосування гри у виховній роботі: визначення

творчого потенціалу гри; визначення місця і часу проведення, кількості учасників; забезпечення комфортності і природності гри; урахування вікових та анатомо-фізіологічних властивостей учасників гри; захист людської гідності, морального самопочуття кожного учасника гри; визначення місця ігротехніка під час проведення гри; цілеспрямоване поширення прав учасників гри. Психолого-педагогічні умови організації гри в процесі соціально-виховної діяльності. Авторська картотека ігор. Принципи систематизації цієї картотеки: алфавітний, за змістом, за віком учасників, за кількістю учасників, за типом гри тощо.

Ігротека, техніки її організації та проведення (форма, шеврони ігротехників, обладнання для проведення ігор, інформаційний матеріал). Техніка станційного експресу. Тематична та сезонна ігрова програма, квест. Анімаційна програма як вид ігрової програми. Використання відомих вуличних ігор в практиці соціально-виховної роботи.

Тема 2.7. Особливості соціально-виховної роботи в умовах закладів оздоровлення та відпочинку.

Переваги роботи закладів оздоровлення та відпочинку у вирішенні проблем соціально-виховної роботи. Види закладів оздоровлення та відпочинку в яких може працювати соціальний педагог. Особливості роботи з дітьми тимчасових переселенців, дітьми з сімей, що перебувають в складних життєвих обставинах. Сутність і специфіка роботи тимчасових дитячих та юнацьких організацій в сучасних умовах. Робота педагога-вихователя як організатора діяльності дитячих та юнацьких колективів в канікулярних умовах. Методичний вантаж педагога. Професійні обов'язки педагога-організатора. Відповідальність за життя та здоров'я дитини. Урахування в роботі специфіки, традицій роботи школи, умов району, міста. Творча особистість педагога-вихователя.

Таборова зміна як надзвичайно концентрований за змістом та виховною ефективністю період діяльності дитячого чи юнацького тимчасового колективу. Етапи таборової зміни: підготовчий, організаційний, основний, підсумковий. Види, форми колективного планування роботи дитячого колективу. Основні принципи самоврядування в діяльності дитячих та юнацьких колективів в умовах оздоровчого табору. Органи самоврядування. Система доручень в умовах тимчасового літнього оздоровчого табору. Зміст найбільш поширених доручень.

Поняття тематичного Дня-свята. Методика проведення найбільш типових табірних Днів. Спортивно-оздоровча робота в умовах табору Організація народознавчої та пошуково-краєзнавчої роботи в умовах літнього табору.

Підсумковий період таборової зміни (Карнавал, Ярмарок, Свято прощання тощо). Методика підготовки та проведення фестивалів, творчих оглядів, концертів. Проведення педагогічної наради та підсумкової конференції.

Розробка плану та методики проведення таких тематичних днів: День Праці, Ярмарок, День Здоров'я, День Фантастики, День Театру, День Гри та Іграшки, День Героя, День Казки, День Іменинника, Батьківський День тощо. Методика проведення "вогнику знайомств" та організаційних зборів для колективів різного віку.

Тема 2.8 Технології соціально-виховної роботи з сім'єю.

Завдання соціально-виховної роботи з сім'єю. Типологія видів сімей, що потребують педагогічної допомоги та підтримки. Сім'ї, що перебувають в складних життєвих обставинах, особливості роботи з ними. Технології діагностики сімейних стосунків. Соціально-педагогічні паспортизація сім'ї. Оцінка потреб сім'ї як інноваційна технологія. Технології сімейної терапії. Технології сімейного консультування. Специфіка роботи з підготовки молоді до шлюбу. Соціально-виховна робота з молодістю сім'єю; із студентською сім'єю тощо. Особливості роботи з патронажними, прийомними сім'ями та ДБСТ. Технології наставництва. Методика організації роботи сімейного клубу (клуб молоді сім'ї, клуб студентської сім'ї, клуб молодих батьків), сімейної консультації. Технології підготовки і проведення сімейного свята.

Тема 2.9. Технології формування та розвитку творчої особистості.

Завдання виховання людей з високим творчим потенціалом як актуальна проблема сучасної педагогічної науки і практики. Педагогічні особливості позитивної девіації. Поняття «творча особистість», «творчість» як центральні поняття соціально-виховного процесу. Психофізіологічні особливості обдарованості. Структура творчої особистості. Види обдарувань та типи творчої роботи з обдарованою молоддю. Технології виявлення, діагностики обдарованості. Інституції, що працюють з обдарованою молоддю. Діяльність педагога-вихователя в спеціалізованих загальноосвітніх закладах, будинках творчості, клубах, студіях. Мала академія наук, її робота.

Тема 2.10 Інноваційні технології виховання в різних соціальних інститутах.

Інноваційне виховне середовище як система використання перспективних педагогічних технологій для забезпечення ефективності виховання. Виховна робота громадських організацій. Технології виховання суб'єктної соціальної активності людини (проектні, пошукові, проблемного навчання, творчі, продуктивні). Волонтерство як джерело педагогічних інновацій. Розвиток молодіжних та дитячих ініціатив у процесі виховання. Технології релігійного (конфесійного) виховання. Недільні школи як досвід поєднання виховних завдань школи та релігійної громади. Виховне середовище освітнього закладу, його характеристики. Позашкільні заклади освіти як середовище упровадження виховних інноваційних технологій.

Тема 2.11. Інноваційна діяльність організатора виховної роботи з дітьми та молоддю.

Педагог як суб'єктивний чинник впровадження і поширення нововведень. Педагог-новатор як носій конкретних нововведень, модифікатор та митець. Інноваційний потенціал педагога, його творчі здібності. Готовність до інноваційної діяльності в системі соціального виховання як важлива професійна якість педагога-організатора виховної роботи. Структура готовності до інноваційної педагогічної діяльності. Розвиток інноваційної поведінки вихователя. Педагогічні умови організації професійної діяльності на інноваційному рівні. Особливості інноваційної педагогічної діяльності у виховній роботі. Антиінноваційні бар'єри у професійній діяльності вихователя та способи їх подолання. Творча лабораторія організатора виховної роботи.

4. Для пільгових категорій осіб, яким надано право складати вступні випробування (особи, що потребують особливих умов складання випробувань) в НПУ імені М. П. Драгоманова за рішенням Приймальної комісії створюються особливі умови для проходження вступних випробувань.

5. СТРУКТУРА БІЛЕТУ ВСТУПНОГО ФАХОВОГО ВИПРОБУВАННЯ

Український державний університет
імені Михайла Драгоманова
Навчально-науковий інститут молодіжної та сімейної політики і
соціальної роботи

Ступень: *Магістр*

Галузь знань: *01 Освіта/педагогіка*

Спеціальність: *011 – Освітні, педагогічні науки*

Освітня програма: *Соціально-виховна робота з
дітьми та молоддю*

На базі ступеня: *Бакалавр/спеціаліст*

***Вступне
випробування
фахове***

Екзаменаційний білет № 1

1. Охарактеризувати діяльність педагога-вихователя в спеціалізованих загальноосвітніх закладах, будинках творчості, клубах, студіях з обдарованими дітьми.

2. Визначити сутність діяльності спартанської, афінської виховних системи. Описати виховний потенціал педагогіки Стародавнього Риму.

3. Запропонувати перелік психолого-педагогічних умов забезпечення ефективності гри у виховній роботі

4. Розробити структуру і зміст профілактичного заняття для вихованців (тема за вибором абітурієнта).

*Затверджено на засіданні Приймальної комісії УДУ імені Михайла Драгоманова
протокол № ___ від «___» _____ 2023 р.*

Голова фахової комісії

_____/_____
Підпис

Ярошенко А.О. /_____
Прізвище, ім'я, по-батькові

6. СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Бех І. Д. Виховання особистості: [Монографія]: у 2 кн. К.: Либідь, 2003. Кн. 1: Особистісно орієнтований підхід: теоретично-технологічні засади. 280 с.
2. Бойченко М. А. Моделі і технології виховання в зарубіжних країнах [Текст] : [навч. посіб.]; Сум. держ. пед. ун-т ім. А. С. Макаренка. Суми : Мрія, 2012. 141 с.
3. Боришевський М. Розвиток громадянської спрямованості особистості; за заг. ред. М. Боришевського. К., 2007. 186 с.
4. Грицай, Ю. О. Теорія і методика виховання: курс лекцій: Навч. посіб. для студ. вищих навч. закл.; Миколаївський держ. ун-т ім. В.О.Сухомлинського. - Миколаїв : МДУ ім. В.О.Сухомлинського, 2005. 207 с.
5. Дем'янюк Т. Д. Інноваційні технології трудового виховання учнів [Текст] : навч.-метод. посіб.; Ін-т інновац. технологій та змісту освіти, Рівнен. держ. гуманіт. ун-т, Н.-д. лаб. інновац. виховних технологій, Від. освіти Дубен. райдержадмін., Метод. каб. К. ; Рівне : Волинські обереги, 2008. 175 с.
6. Дем'янюк, Т. Д. Нові технології позашкільної освіти і виховання Науково-методичний центр середньої освіти. Рівне: Волинські обереги, 2000. 351 с. academia-ps.com.ua/product/306
7. Інноваційні технології громадянського виховання учнівської молоді: навчально-метод. посібник; Науково-методичний центр середньої освіти. К. : [б.в.], 2003. 264 с.
8. Інновації у вищій освіті: проблеми, досвід, перспективи : монографія [П. Ю. Саух та ін. ; за ред. П. Ю. Сауха]. Житомир : Вид-во ЖДУ ім. І. Франка, 2011. 443 с.
9. Історія соціального виховання (з давніх часів до середини ХХ століття) : хрестоматія. / [упоряд.: О. С. Радул та ін.] Кіровоград: Імекс-ЛТД, 2010. 463 с
10. Куроченко, І. І. Технології екологічної освіти та виховання в позашкільному закладі [Текст] : навч.-метод. посіб. на допомогу керівникам гуртк., клуб. та секц. роботи екол. спрямування Рівнен. міськ. палац дітей та молоді, Екол. центр. Рівне : Волинські обереги, 2015. 185 с.
11. Лукашевич М.П. Соціалізація. Виховні механізми і технології. Навч.-метод. посіб. К.: ІЗМН, 1998. 112 с.
12. Масол Л. М. Художньо-педагогічні технології в основній школі: єдність навчання і виховання : метод. посіб. Нац. акад. пед. наук України, Ін-т проблем виховання. Харків : Друкарня Мадрид, 2015. 177 с.
13. Омеляненко В. Л. Теорія і методика виховання : навч. посіб. К. : Знання, 2008. 415 с. (Серія "Навчально-методичний комплекс з педагогіка").
14. Оржеховська В. М., Федорченко Т. Є. Технології розбудови виховної системи загальноосвітнього навчального закладу: навч.-метод. посіб. Нац. акад. пед. наук України, Ін-т проблем виховання. Кіровоград : Імекс, 2014. 171 с.
15. Особистісно орієнтовані технології навчання і виховання у вищих навчальних закладах [Текст] : кол. монографія / В. П. Андрущенко [та ін.] ; заг. ред.: В. П.

- Андрущенко, В. І. Луговий ; АПН України, Ін-т вищ. освіти. К. : Педагогічна думка, 2008.- 254 с.
- 16.Паладь С.Л. Клубне об'єднання в школі як виховний феномен / [Електронний ресурс] – Режим доступу: http://refs.co.ua/64106-Klubnoe_ob_edinenie_v_shkole_kak_vospitatel_niyu_fenomen.html
- 17.Пономарьова Г. Ф. Нові технології навчання та виховання : опор. конспект лекцій Голов. упр. освіти і науки Харк. облдержадмін., Комунал. закл. "Харк. гуманіт.-пед. акад." Харк. облради. Х. : Захаренко В. В. [вид.], 2012. 127 с.
- 18.Превентивне виховання учнівської молоді: інноваційні технології : навч.-метод. посіб. / Т. Д. Дем'янюк [та ін.] ; Ін-т інновац. технологій і змісту освіти, Н.-д. лаб. інновац. виховних технологій Рівнен. держ. гуманіт. ун-ту, Навч.-метод. центр відділу освіти Березнів. райдержадмін. К. ; Рівне : Волинські обереги, 2006. - 360 с.
- 19.Психологічні особливості ефективності виховних технологій: Монографія / Дрогоб. держ. пед. ун-т ім. І. Франка; За заг. ред. М. Савчина. Дрогобич: Коло, 2005. 184 с.
- 20.Сисоєва, С. О., Соколова І.В. Нариси з історії розвитку педагогічної думки: навчальний посібник для студ. вищ. навч. закладів; М-во освіти і науки України. Київ : Центр учбової літератури, 2003. 308 с.
- 21.Сорока Г. І. Сучасні виховні системи та технології: Навч.-метод. посіб. Харк. держ. пед. ун-т ім. Г. С. Сковороди, Ін-т післядиплом. освіти. Х.: Ранок, 2002. 128 с.
- 22.Стрілець С. І. Інновації у вищій педагогічній освіті: теорія і практика : навч. посіб. для студентів ВНЗ. Черніг. нац. пед. ун-т ім. Т. Г. Шевченка. Чернігів : Лозовий В. М. [вид.], 2013. 507 с.
- 23.Сучасні технології в освіті / уклад. І. П. Моїсєєва, Н. Д. Грудініна ; наук. ред. Т. Ф. Букшина ; АПН України, Держ. наук.-пед. б-ка України ім. В. О. Сухомлинського, Маріуп. держ. гуманіт. ун-т. - К. : [б. и.], 2005 .
- 24.Трухін І. Психолого-технологічні основи шкільного виховання: Навч. посіб. Нац. пед. ун-т ім. М. П. Драгоманова. Дрогобич: Вимір, 2003. 404 с.
- 25.Фіцула М. М. Педагогіка: загальні засади педагогіки. Теорія освіти і навчання (дидактика). Теорія виховання. Школознавство. З історії педагогіки : посібник Київ : Академія, 2000. 542 с.
- 26.Якса Н. В. Педагогічні теорії, системи й технології. Загальні основи педагогіки, дидактика, теорія виховання : курс лекцій Житомирський держ. ун-т ім. Івана Франка. 2-ге вид., доп. і переробл. Житомир : 2005. 251 с.